

X. Rakennustarkastuskonttori.

Rakennustarkastajan maistraatille antama kertomus vuodelta 1912 oli seuraavaa sisällystä:

Vuonna 1912 toimitettiin 1,486 kirjoihin rekisteröityä katselmusta, annettiin 354 katselmuskirjaa ja kirjojesta sekä tarkastettiin 598 rakennuslaskelmaa ja 340 rakennuspiirustusta. Valvonnan alaisia rakennuksia oli 569. Vuoden varrella tuli lisää 212 uutisrakennusta sekä 128 rakennus- ja tulisijanmuutosta, ja vuodelta 1911 oli keskenäisinä 150 uutisrakennusta sekä 79 rakennus- ja tulisijanmuutosta. Vuonna 1912 katsastettiin 109 näistä rakennusyrytyksistä lopullisesti. Vuonna 1912 lisäksi tulleiden uutisrakennusten kuutiolisälys oli 1,346,798 m³, ja on mainittuna vuonna valmistunut 6,148 asuinhuonetta, 2,080 keittiötä sekä 7,619 tulisijaa. Tulisijain luku on varsin pieni lisäksi tulleiden asuinhuoneiden ja keittiöiden lukuun verraten, mutta tämä johtuu siitä, että useat talot on varustettu keskuslämpöjohdolla.

Virkeä rakennustoiminta on asettanut rakennustarkastukselle sangen suuria vaatimuksia, ja suureksi edistykseksi on merkittävä, että tämä tarkastus on Helsingin kaupungin rakennustarkastuskonttorin perustamisen johdosta saanut käytettäväkseen niin suuren henkilökunnan, että valvontaa on vuoden jälkipuoliskolla voitu toimittaa entistä tarkemmin. Mainitun tarkemman valvonnan johdosta on varmaankin voitu torjua monta tapaturmaa ja estää rakennusten luhistumisia, jommoisia on sattunut Tukholmassa ja monin paikoin Amerikassa. Sen ohessa on tarkastus saattanut ilmi monia epäkohtia, joten on täysin selvästi käynyt näkyviin, että suurella osalla rakennuttavaa yleisöä on ollut se käsitys että, kohta kun rakennuksen loppukatselmus on toimitettu, saa rakennukseen tehdä muutoksia aivan mielin määrin, siihen katsomatta että rakennuksen sekä rakenne että terveydelliset olot joutuvat siitä arveluttavassa määrässä kärsimään. Rakennelaskelmain ja piirustusten tarkastusta on voitu toimittaa perinpohjaisemmin ja tarkemmin kuin edellisinä vuosina. Suomessa noudatettavain yleisten sääntöjen puute

on kuitenkin tuottanut rakennustarkastukselle tarpeetonta ajanhukkaa ja aikaansaanut alituisia riitoja niiden henkilöiden ja liikkeiden kanssa, jotka laativat laskelmia raudoitetusta betonista tehtäviä rakenteita varten. Eri liikkeet tahtovat noudattaa eri maissa hyväksytyjä ohjeita ja valitsevat näistä tavallisesti ne, jotka sallivat arveluttavassa määrässä käyttää hyväksi rakennusaineen lujuutta, minkä johdosta varmuus jää mahdollisimman vähäiseksi. Ohjeet, joita on noudatettava raudoitettujen ja raudoittamattomien betonitöiden suorituksessa sekä ylipäätään rakenteiden kuormituksen ja luvallisen paineen laskemisessa, ovat jo kauan osottautuneet sangen tarpeellisiksi, ja k. senaatti onkin asettanut komitean laatimaan ehdotusta tuollaisiksi ohjeiksi. Tietäen kuitenkin kuinka hitaasti kaikki sekä valtion että kaupungin komiteat työskentelevät, ja kun rakennustoiminta ei saa kokonaan seisahtua odotellessa mainitun komitean työtulosta ja sitä ajankohtaa, jolloin ohjeet vihdoin vahvistetaan noudatettaviksi, on rakennustarkastus laatinut ehdotuksen rakennusyrytyksissä toistaiseksi noudatettaviksi ohjeiksi ja moni maiden eteväin teknikkojen kanssa neuvoteltuaan niihin ottanut mitä parasta on ollut Saksassa ja Ruotsissa voimassa olevissa määräyksissä sekä näihin lisännyt semmoisia, mitkä tšekäläisillä rakennusmailla saavutetun kokemuksen pohjalla ovat osottautuneet aivan välttämättömiksi. Mainittu ehdotus tulee piämmiten annettavaksi maistraattiin, jota pyydetään vahvistamaan se toistaiseksi noudatettavaksi Helsingin kaupungissa.

Eräissä tšekäläisissä työnjohtajissa vallitsee edelleen valitettavaa tietämättömyyttä yksinkertaisimmistakin rakenteista, ja aniharva nuoremista rakennusmestareistamme tietää, miten tavallinen katto-tuoli on kyhättävä. Viimeksi kuluneina kolmena vuonna ovat olot kuitenkin tuntuvasti parantuneet. Vika näyttää pääasiallisesti olevan teknillisten koulujemme opetuksessa. Lukuisain rakennustöiden johdon epävarmuuteen vaikuttaa tietysti osaltaan sekin, että työnjohto usein uskotaan varsin nuorille, aivan kokemattomille henkilöille, joiden vielä monet ajat pitäisi olla ankaran ja taitavan työpäällikön johdettavina, ennenkuin heidän sallitaan omin päin johtaa suuria yrityksiä ja siten tuottaa rakennuttajalle suuria, usein korvaamattomia tappioita.

Suuri osa rakennustarkastuksen tutkittaviksi annetuista piirustuksista on semmoisten henkilöiden laatimia, joilla ei ole alkeellisintakaan käsitystä siitä, miten rakennus on suunniteltava, ja jotka vielä vähemmän voivat aikaansaada kohtuullisimpiakaan esteettisiä vaatimuksia täyttävää julkisivupiirustusta. Valitettavasti ei ole mitään tehtävissä sen hävitystyön estämiseksi, jota tuollaiset henkilöt harjottavat kaupungin ulkoasun pilaamiseksi. Yleisten ra-

kennusten ylihallitus hyväksyy tavallisesti sangen ala-arvoisetkin julkisivut. Useiden rakennusten pohjapiirustukset ovat sommitellut niin, että monasti empii niiden hyväksymistä. Niinpä esim. ei ole ensinkään tavatonta, että kunkin kerroksen samaan porrastasoon yhtyy kymmenenkin eri huoneistoa, joita porrashuoneeseen yhdistävät ahtaat, mutkalliset käytävät. Tämä valitettava asiantila ei kuitenkaan ole autettavissa, elleivät rakennuttajat opi oivaltamaan näiden taitamattomien piirustajain aikaansaamaa hävitystyötä ja ennenkuin viranomaiset saavat vallan perinpohjaisemmin tarkastaa kutakin rakennuspiirustusta.

Nykyisen vanhettuneen ja usein epäselvän rakennusjärjestyksen rakennustoiminnalle tuottamat haitat poistuvat kohdakkoin, sillä toiveita on, että tekeillä oleva uuden rakennusjärjestyksen ehdotus piakkoin saa asianmukaisen vahvistuksen.

Täysin oikealle tolalle ei kuitenkaan rakennustoiminta eikä rakennustarkastuskaan tule, ennenkuin piirustusten vahvistamisessa ja rakennustoiminnan valvonnassa noudatettu vanha menettelytapa muuttuu ja koko tämä suuri ja tärkeä kunnallisen politiahallinnon osa siirretään rakennuslautakunnalle tai myös, jos vanha järjestelmä säilytetään, maistraattiin rakennusasiain käsittelyä varten lisätään tarpeellinen määrä rakennusalan ammattimiehiä.

Sittenkun kaupunginvaltuusto oli kesäkuun 1 päivänä 1912 hyväksynyt Helsingin kaupungin rakennustarkastuskonttorin uuden vuosirahansäännön ja k. senaatti vahvistanut rakennustarkastukseen kuuluvissa toimituksissa noudatettavan uuden taksan olevaksi voimassa syyskuun 20 päivästä samaa vuotta, teki maistraatti kirjelmässä lokakuun 2 päivältä 1912 kaupunginvaltuustolle esityksen uuden menosäännön johdosta tarpeelliseksi käyneen lisämäärärahan myöntämisestä rakennustarkastusta varten. Kaupunginvaltuusto myönsi tarkoitukseen Smk 11,792: 72. Syyskuun 20 päivästä vuoden loppuun on rakennuttavan yleisön maksettavaksi pantu uutisrakennuksista Smk 5,110: 29 sekä rakennus- ja tulisijanmuutoksista 2,770 markkaa. Ulkoparvekkeista ja tontinrajan ulkopuolelle menevistä ulkonemista on kaupungilla vuodelta 1912 tuloja 3,784 markkaa sekä rakennustelineiden ja aitain paikaksi käytetystä kaupungin maasta Smk 131: 85 eli yhteensä Smk 11,796: 14. Tulot ovat siis ylittäneet pyydetyn määrärahan Smk:lla 3: 42. Siihen nähden että uusi menosääntö ja uusi taksa astuivat voimaan myöhäiseen vuodenaikaan, jolloin vallitsi laimea rakennustoiminta, täytyy pitää ilahuttavana seikkana, että menot ja tulot ovat näin hyvin menneet tasan.